

Protestanttiset kirkot

Nimellä vapaat suunnat kutsutaan Suomessa vaikuttavia protestanttisia kristillisiä liikkeitä. Näitä ovat helluntaiherätys, Vapaakirkko, Metodistikirkko, Pelastusarmeija, Adventtikirkko ja Baptistikirkko. Niille yhteisiä piirteitä ovat seuraavat uskoontulon tärkeyden korostus.

uskoontulon tärkeyden korostusseurakuntaan liitytään uskovien kasteessa (Pelastusarmeija ja Vapaakirkko ovat poikkeuksia). seurakunta koostuu vain henkilökohtaisesti uskovista ihmisistä.

Tavallisten seurakuntalaisten osuus seurakunnan työssä ja rahoituksessa on merkittävä. Seurakuntakuri on usein ankara. Sopimattomasti käyttäytynyt ja katumaton voidaan erottaa seurakunnasta. Käytännössä erottaminen on harvinaista.

Tyypillistä on voimakas evankeliointi ja lähetystyö. Raamattua tulkitaan yleensä kirjaimellisesti.

Maalliset huvitukset tuomitaan usein. Näitä ovat alkoholi ja tupakka. Aiemmin myös tanssi ja korttipeli tuomittiin. Joskus edellämainittuja ei tuomita niin jyrkästi. Opetetaan pikemminkin niin, että nuo eivät ole hyväksi uskovan elämässä.

Seurakuntaan liitytään uskovien kasteessa. Pelastusarmeija ja Vapaakirkko ovat poikkeuksia. Seurakunta koostuu vain henkilökohtaisesti uskovista ihmisistä. Eri vapailla suunnilla on omat erityiskorostuksensa. Usein suunnan nimi tulee liikkeen korostuksesta. Esim Helluntaierätys painottaa Pyhän Hengen toimintaa ja Vapaakirkko taas haluaa olla vapaa valtiosta.

Anglikaaninen kirkko

<https://www.youtube.com/watch?v=67Pif63uLp0>

Anglikaaninen kirkko irtautui roomalaiskatolisesta kirkosta vuonna 1534. Silloin siitä tuli oma kirkkokunta. Pitkälti poliittisista syistä johtuen. Eron taustalla voimakkaimpana tekijänä vaikutti Englannin kuninkaan Henrik VIII:n (1491-1547) ja paavi Klemens VII:n (1477-1534) välirikko koskien Henrikin avioeroa vaimostaan Katariina Aragonialaisesta. (1485-1536) Tämän välirikon seurauksena syntyi omaleimainen kansankirkko, jonka johtoon nousi Canterburyn arkkipiispa ja jonka muodollisena päämiehenä toimi maan hallitsija.

Dante Allighieri patsas sijaitsee Firenzessä.

Sakramentit ovat anglikaanisen kirkon mukaan todellisia armon välineitä ja Jumalan osoittamaa hyvää tahtoa ihmisiä kohtaan. Sakramenteja on kaksi: kaste ja ehtoollinen. Katolisen kirkon opettamat viisi muuta sakramenttia: konfirmaatio, katumuksen sakramentti, virka, avioliitto ja viimeinen voitelu ovat vähäisempiä sakramenteja, eikä niillä ole mitään sellaista merkitystä, joka olisi Jumalan asettama. Kaste on uudestisyntymisen välikappale ja siinä ihminen saa syntien anteeksiantamuksen sekä tulee kirkon jäseneksi. Kirkossa on käytössä lapsikaste. Ehtoollinen on Kristuksen uhrin muistamista. Leipä on osallisuus Kristuksen ruumiiseen ja viini hänen vereensä. (Rusama 2005, 208).

Suomen Anglikaaninen kirkko on osa Englannin kirkkoa ja tekee työtä täällä asuvien jäsenten ja yleensä englanninkielisen väestön kanssa. Toiminta Suomessa alkoi 1920-luvulla, kun Leningradin anglikaanipastori siirrettiin Suomeen. Seurakuntaan kuuluu noin 100 ihmistä ja toiminta on pääasiassa keskittynyt Helsinkiin. Vuonna 1996 solmitun Porvoon sopimuksen mukaan luterilaiset ja anglikaaniset kirkot tunnustivat toisensa, toistensa virat ja evankeliumin julistamisen. (Heino 1997, 73-74).

Bath Abbey, Kirkon katto. Tyypillisiä korsteeliset ja näytävät kirkot.

Pietarin, ja paavalin kirkko.

Lutherilainen kirkko

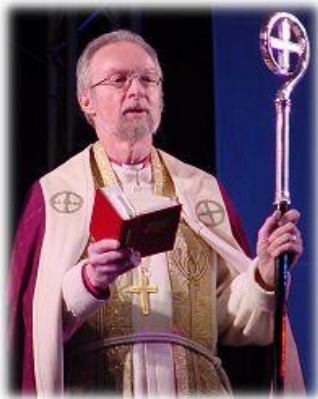

Tuomiokirkko Helsingissä.

Ev.lut. kirkko tunnustaa kristillistä uskoa, joka perustuu yksin Raamattuun. Kirkko opettaa, että Kristus on läsnä kirkossaan Jumalan sanan ja sakramenttien välityksellä. Kristus lahjoittaa armosta pelastuksen kaikille, jotka uskovat häneen. Sakramentteja on kaksi, kaste ja ehtoollinen.

Kristukselta saamansa tehtävän mukaisesti kirkko julistaa Jumalan sanaa, jakaa sakramentteja, levittää kristillistä sanomaa ja toimii lähimmäisenrakkauden toteuttamiseksi. Kristillistä auttamistyötä kutsutaan diakoniaksi.

Kirkko on jaettu yhdeksään hiippakuntaan. Niitä johtavat piispa ja tuomiokapituli. Piispa on hiippakuntansa pappien esimies ja hengellinen johtaja. Turun arkkihiippakunnan piispa on arkkipiispa. Nykyinen arkkipiispa on Jukka Paarma. Uusin hiippakunta on vuoden 2004 alusta aloittanut Espoon hiippakunta.

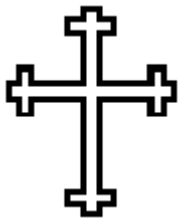
Tampereen hiippakunnan piispa Juha Pihkala

Seurakunnat keräävät tarvitsemansa varat jäseniltään pääsääntöisesti veroilla. Valtio kerää kirkollisveron muun verotuksen yhteydessä ja tilittää rahat sitten seurakunnille.

Suomen luterilainen kirkko haluaa olla kansankirkko. Se pitää jokaisen halukkaan jäsenenään. Kirkkokuria ei käytännössä ole tavallisille seurakuntalaisille, toisin kuin vapaissa suunnissa.

Tavallisen seurakuntatoiminnan lisäksi kirkon elämään tuo värinsä monetherätysliikkeet. Kirkko haluaa, että sen seinät ovat leveällä ja katto korkealla. Kirkon sisällä on tilaa hyvinkin erilaisille ajatuksille ja tavoille uskoa ja elää.

Reformoidut kirkot

Reformoidut kirkot on yleisnimitys Sveitsin uskonpuhdistus syntyneille kirstillisille kirkoille. Niiden alkuna pidetään Ulrich Zwinglin hengellistä toimintaa Zürichissä, joka sai vaikutteita Lutherilta.

Reformoiduista kirkoista ja niiden edustamasta kristillisyydestä käytetään myös sanaa kalvinismi, sveitsiläisen Jean Calvinin mukaan.

Reformoidut kirkot korostavat Raamattua lakikirjana: Oikeat eettiset ohjeet ovat löydettävissä Raamatusta.

Syntiinlankeemuksessa ihmisen luonnollinen moraalitaju on turmeltunut, mutta uskovaisilla on erityistä eettistä tietoutta.

Jumalan armo auttaa ihmisiä tekemään oikeita tekoja.

Oikeasta elämästä seuraa siunaus.

Ihmisen on julistettava Jumalan kunniaa teoillaan.

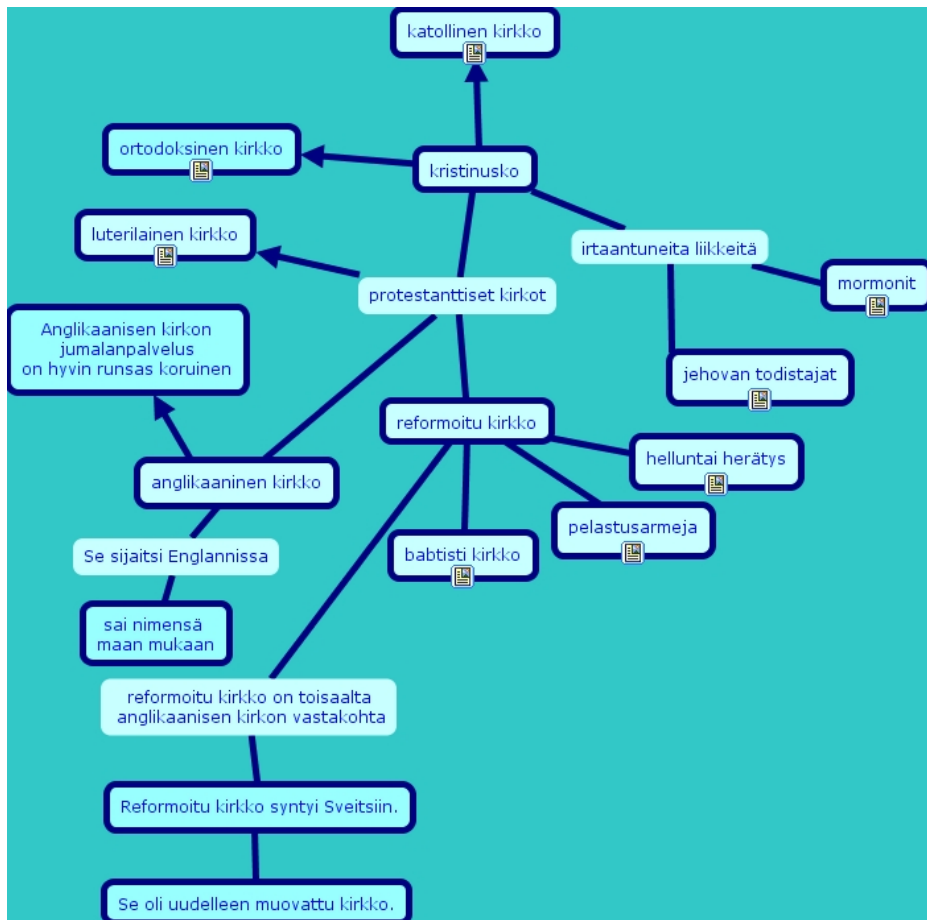
Oppi predestinaatiosta tarkoittaa, että toiset ihmiset on etukäteen määrätty joko pelastukseen tai kadotukseen.

Tällainen näkemys on johtanut ulkonaisen elämän menestyksen tavoitteluun, jota on pidetty merkinä ”valittujen” joukkoon kuulumisesta.

Yhteiskunta tuli kristillistä ja siitä seurasi, että varsinkin uskonpuhdistuksen ja sitä seuranneella puhdasoppisuuden ajalla (1600-1700) reformoituja kirkkoja leimasi ankara kirkkokuri.

Suwayda Reformoitu kirkko, Sveitsi.

Tässä on

havainne kuva kirkkojen jakautumisesta eri kirkkoihin.

Kirkot etsivät yhteyttä

Kristillisen uskon perusteet

Elämme historiallisessa tilanteessa, missä on lukematon määrä erilaisia kristillisiä tunnustuskuntia, jotka kaikki haluavat perustaa uskonsa Raamattuun. Miten nyt olisi toimittava Jeesuksen rukouksen toteuttamiseksi? Mitkä ovat ne perusasiat, jotka tekevät ihmisestä kristityn ja kirkon tunnustuksesta kristillisen?

UT:ssa on useita kohtia, joissa silloisten kristittyjen tunnustuksen ydinasiat on esitetty (3). Useat niistä keskittyvät Jeesuksen tunnustamiseen ihmiseksi tulleeeksi Jumalan Pojaksi ja ihmisten

syntien sovittajaksi. Hieman laajennettuna uskon tunnustamisen ydinasioiksi tulevat trinitaarisen tunnustuksen kolme tärkeää totuutta:

- 1) Usko yhteen Jumalaan, taivaan ja maan Luojaan.
- 2) Usko Jeesukseen Kristukseen, ihmiseksi tulleetseen Jumalan Poikaan, ihmiskunnan syntien sovittajaan ja Hänen ylösnousemukseensa.
- 3) Usko Pyhään Henkeen, uudistajaan ja pyhittäjään.

Näistä totuuksista nousevat muut yksityiskohdat. Varhainen ns. apostolinen tunnustus on tiivistänyt nämä UT:n keskeiset asiat yhteen kokonaisuuteen. Pitäytymistä apostolisen uskontunnustuksen totuuksiin voidaankin pitää oikeutetusti kristillisen uskon perustana.

Jos pidämme näihin keskeisiin Raamatun totuuksiin pitäytyviä kristittyinä, silloin meitä velvoittaa Jeesuksen rukous pyrkiä olemaan ”yhtä” heidän kanssaan. Nykyisessä tilanteessa se ei merkitse, että eri kristilliset kirkot purkaisivat omat seurakuntansa ja muodostaisivat yhden jumalanpalvelusyhteisön. Tämä on keinotekoinen yritys. Mutta kristittyjen yhteys velvoittaa meitä kunnioittamaan toisiamme Kristuksen seuraajina, saman tien kulkijoina ja toimimaan myös yhdessä sellaisissa asioissa, missä kristittyjen yhteinen esiintyminen vahvistaa maailmalle todistusta Kristuksesta.

Millään Raamatun opetuksella ei voi puolustella sellaista tilannetta, että pidämme kyllä toista kristittyinä, mutta emme halua olla hänen kanssaan missään tekemisissä.